

రిపోర్టు

సాయంకాల అయిదున్నర, దక్షిణ గోదావరిజిల్లా మాధవవరం తాలూకా రామభూపాలపట్నం. ఆ బుధ వారంకూడా చుట్టుపక్కల నలభై-వై గ్రామాల జనంతో ఆ వూరి సంతసావిళ్ల నిండివున్నాయి. ఆ గ్రామానికి వచ్చే దోపలన్నింటా తట్టలూ, కావిళ్ళూ, సంవీలూ, బస్తాలతో సామాన్లతో రిజాలూ, సైకిళ్ళూ ఒంటెద్దు బళ్ళూ గర్రబళ్ళూ వగైరాలమీద జనం వెళ్ళిపోతున్న జనానికి రెండింతల జనం. ఆ సంతసావిళ్ళలో గోసెవట్టాలమీదా, నులకి మంచాలమీదా, యాతవాపలమీదా పరచి వుంచిన వివిధరకాల వస్తువుల బేరసారాలతో తీరికలేకుండా ఉన్నారు. ఆ జనం ద్వని దూరానికి సముద్రపు హోతులా ఉంది.

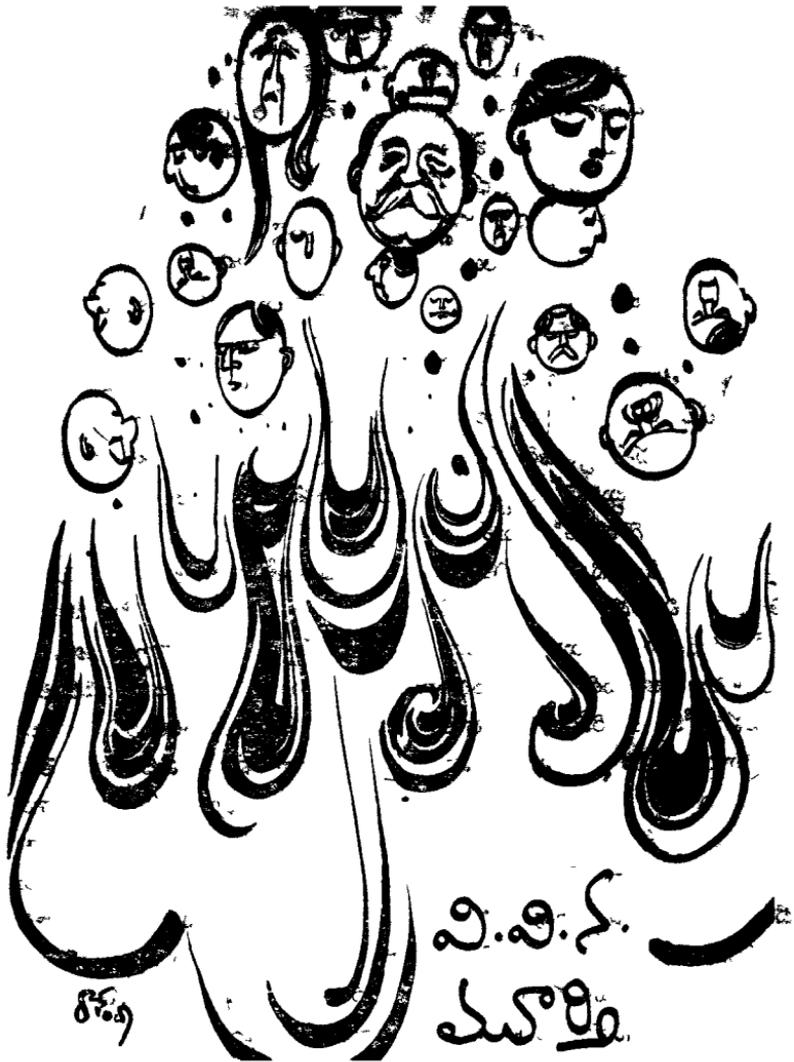
అయిదు అడుగుల పొడవూ, మధ్య తకం లావూ, ఊరిన బుగ్గలూ, చిన్ని కళ్ళూ, దళసరి పెదాలూ, కొద్దిపాటి బొంగుడుగొంతు-తో రామస్వామి ఆడ వాళ్ళతో గాజులబేరాలు చేసిచేసి జనం పలచబడటంతో కొంచెం ఊపిరి తిప్పుకుంటున్నాడు. పర్లాకిపూడి గ్రామానికి గిరిందిన వీరమ్మ అనే హరిజన మహిళ గాజులదరలు అడుగుతోంది. ఆ మెకి కావల్సిన వివరాలు పదినిమిషాలు వివ

రించి- "దజను గాజుల ఖరీదు ఒ రాత్ర సుఖం"-అన్నాడు రామస్వామి. అలా మొదలయింది.

రామభూపాలపట్నం జనాభా 5,682, ఆయకట్టు 7,876 ఎకరాలు. పట్టాదార్ల సంఖ్య 974, కేవలం మెరకభూములు గల రైతులు 462, పడకరాలకన్న మించినరైతులు 237, వీరిలో బ్రాహ్మణులు 3, రాజు 1, కోమట్లు 7 పోగా మిగిలిన 226లో గొల్లలు 82, తెలగకాపు 78, పెరికిలు 66, మొత్తం జనాభాలో 2,734 హరిజనులు, గత జనాభాలెక్కల ప్రకారం గొల్లలు 826, తెలగాలు 1285, పెరికిలు 627, మిగిలినవారు అల్పసంఖ్యాకులు.

రామస్వామి గొల్ల కులానికి చెందిన వాడు, అతను చేసిన వేళాకోళం కార్చి చ్చులా వ్యాపించింది, వీరమ్మభర్త మరో ముప్పైరెండుమందితో ఆ దుకాణాన్ని సమీపించాడు, ఆరున్నరకు అక్కడ రామస్వామి కొట్టుపెట్టిన చిహ్నాలు మిగల లేదు, రామస్వామి ఆచూకీ లేదు

అది అక్కడతో ఆగలేదు, పర్లాకి పూడికి రామభూపాలపట్నం రెండున్నర మైళ్ళు - మద్రాసు కలకత్తాను కలిపే గ్రాండ్ ట్రంక్ రోడ్డు ద్వారా ఎటుపోవాలన్నా పర్లాకిపూడి జనానికి ఆ వూరు మీదగా వెళ్ళకతప్పదు,

ఇది జరిగిన తొమ్మిదిరోజులకి సరిగ్గా 1974వ సంవత్సరం జనవరి ఆరవ తారీఖున రామభూపాలపట్టానికి చెందిన మాధవరావు అనే ముప్పై అయిదెకరాం పెరికి కులస్తుడైన రైతు తల ఆ రెండు ఊళ్ళనూ కలిపే రోడ్డుమీదకు కుక్కలు

లాళ్లునివచ్చి పీకుతుండగా తనిపించింది, అంతవరకూ పేపర్లకు ఎక్కని ఆరెండు గ్రామాలూ ఆ సంఘటనతో వెలుగులోకి వచ్చాయి రాజంపూడి ఐరిస్ స్టేషన్ కి చెందిన సబ్-ఇన్స్ పెక్టర్ రాఘవరావును బట్టి-

“ఇది ఒక ఉద్దేశ్యపూర్వకమైన హత్య, హతుడి తంకాయ మీద కనిపిస్తున్న దెబ్బలే ప్రాణంపోతానని కారణమని డాక్టరు అభిప్రాయం ప్రాణం పోయాక గొడ్డలివంటి ఆయుధంతో తలను వేరుచేసినట్లు తెలుస్తోంది. చుట్టుపక్కల పదిమైళ్ళలోగల నూతులూ, చెరువులూ ఆరురోజులపాటు గాలించినా హతుడి మొండెం దొరకలేదు, దీనినిబట్టి శవం జాడలు తెలియకుండా కాల్చివేయబడినట్టూ, లేదా అందుకు ప్రయత్నాలు జరిగినట్టూ ఊహించవచ్చు, జరిగినదంతా చూస్తే—హతుడిని పట్టుకుని కొట్టి చంపివేసి ఆ తర్వాత గొడ్డలితో ముక్కలు ముక్కలుగా నరికి గోనెవంటిదానిలోవేసి మూతి బిగించి కట్టి ఏ వాహనంమీదో తీసుకుపోతూండగా వదులుగా ఉన్న ముడి జారి యీ తల్లి అందులోంచి క్రిందకు పడి తుళ్ళుకోకి దొర్లిపోయి వుండాలి, కొంచెం దూరంలో వెళ్ళాక చూసుకున్నా వాళ్ళకి కంగారుతో, బీకటిలో దొరకకపోడమయినా జరిగివుండాలి, లేదా వాళ్లు చూసుకోకపోడమయినా జరిగివుండాలి, కాబట్టి యీ హత్య ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా జరిగిందనడంలోనూ, ఒక వ్యక్తి కాక కొందరు ధ్యక్షులకు యీ చర్యలో పాలు ఉందనడంలోనూ సందేహం అవసరం లేదు—”

జనపరి పన్నెండవతారీఖు రాత్రి పదకొండు గంటల చలిలో వణికిపోతూ కొద్దిగా మాసిన గడ్డంతో ముఖంలో ఆందోళనతో రామనాథం అనే వ్యక్తి రాజంపూడి పోలీస్ స్టేషన్ కు చేరుకున్నాడు డ్యూటీకోపుర్ను కానిస్టేబుల్

అతను చెప్పినదివిని—‘పొద్దుట చూద్దాం!’ అన్నాడు. సబ్-ఇన్స్ పెక్టర్ గురించి అడిగితే—శరభవరం అనే గ్రామంలో మకరసంక్రమణానికి ముందుజరిగే కోడిపందాలలో యిరువ్పొలమధ్య ఏర్పడిన మర్షణ చల్లార్చటానికి వెళ్ళాడు రామనాథం అంతటితో తన ప్రయత్నం విరమించుకోలేదు, అప్పటికప్పుడు బయల్దేరి రాజంపూడికి మూడుమైళ్ళలోవున్న రంగాపురంలో ఉంటున్న స్థానిక ఎంఎల్ఎ-నారాయణస్వామిని కలిసాడు, సుమారు రాత్రి పన్నెండుగంటలవేళ చలిలో మడుచుకు పడుకున్న ఆ బంగ్లా చాలా ప్రయత్నంమీద నిద్రలేచింది,

“అయితే ఏంటంటావ్?” కళ్ళునులు ముకుంటూ తొలిపులింతలుపోడానికి చిటికెలు వేస్తూ నారాయణస్వామి అడిగాడు.

“వాళ్ళు ఆరువందల మందికి తక్కువ ఉండరు. తెల్లవారీ సరికి కనీసం నలభై ఏభై శవాలు లేస్తాయి పట్టుంలో తెల్గాలకి గొల్లలకి మధ్య గొడవలు యీనాటివి కావు అందులోకి యితర కులాలు ఏనాడూరాలేదు పెరికిల మాటసాయం మాత్రం తెల్గాలతోనే ఉండేది మాధవ రావు హత్యకు కారణం గొల్లలేనని పెరికిలలో చాలమంది అభిప్రాయం ఆ అభిప్రాయం కలిగించినదీ తెల్గాలే అంటున్నారు నిజం ఎవరికి తెలీదు గొల్లలతో కలిసిమెరిసివుండే హరిజనులని తెల్గాలు మంచి మాటలాడుతున్నారని కూడా అన్నారు మొత్తంమీద పర్లాకిపూడి హరిజనులూ రామ భూపాలపట్నం హరిజనులూ కలిసారు”

రామనాథం మాటలు నారాయణ

స్వామిని పెద్దగా కదిలించలేదు. 'నువ్వు చూసేవా? విన్నావా?' అంటూ అడిగాడు గుమిగుడిన జనాన్ని తాను స్వయంగా చూసేనని వాళ్ళ మాటలు స్వయంగా విన్నాననీ గట్టిగా చెప్పాడు రామనాథం "ఉదయం చూచామంటూ" అలోపలికి వెళ్ళిపోయాడు నారాయణస్వామి రామనాథాన్ని పంపేసి గేటుమూసేసాడు నౌఖరు

ఆరాత్రి ముగిసింది. ఆంధ్రదేశంలో సూర్యుడు మామూలుగానే బయటకు వచ్చాడు. చలిగాలి మామూలుగానే వీచింది మంచుతెర దట్టంగానే ఉంది గ్రామాల్లో మామూలుగానే భోగిమంటలు లేచాయి. అభ్యంగన స్నానాలు జరిగాయి జనం కొత్త బట్టలు తొడుక్కున్నారు హరిదాసులు వైష్ణవగీతాలు పాడుతూ గ్రామవీధులు కలియతిరిగారు. గంగిరెద్దులు ఊరేగాయి ముంగిళ్ళకు రంగవల్లులు కొత్త అందాలను పొదిగాయి. బంతి పూలు విరిబూసాయి పిల్లలు వేస్తున్న గొబ్బిదండలతో మంటలు ఉత్సాహంగా లేచి చలిగాలులను తరిమేసాయి

కాని— రామభూపాలపట్నం నడివీధులలో భోగిమంటల కోసం పేర్చి నకల పతో గొల్లలలో ముప్పైరెండు మంది శవాలు తగలబడుతున్నాయి ఆరుగురు హరిజనుల శవాలు, యిద్దరు తెలగాల శవాలు ఆవూరి వీధుల్లో పడున్నాయి జరిగిన దొమ్మి తీవ్రత వివరించాలంటే అయిదురోజులపాటు యిరవై మంది నిర్విరామంగా శ్రమించినా అక్కడక్కడ మాత్రం శరీర ఖండాలు దొరుకుతూనే వున్నాయి ఆ గ్రామంలో మూడింట

రెండు వంతుల గడప నామరూపాలు లేకుండా భోగిమంటలకు బదులుగా కాలి పోతునే ఉన్నాయి ముప్పైమైళ్ళ దూరం నుట్టి, చైరింజన్లు పచ్చేస్తరికి మొండిగోడలు, ఏడుపు మొగ్గలు మాత్రమే మిగిలాయి. మూడువందల అరవై మూడు మంది హరిజనులనీ, అరవై ఎనిమిది మంది తెలగాలనీ, సరిగ్గా ఆరుమంది గొల్లలనీ నిర్బంధంలోకి తీసుకున్నాడు.

రంగరాజు అనే ప్రత్యక్షసాక్షి కథనం ప్రకారం—

"రాత్రి పన్నెండు దాటింకే తల గడుగులుకోసం మాగలిని ఒంటిగంటకే రమ్మన్నాను పిల్లల్ని లేప మని మా ఆవిడతో చెప్పాను పొయ్యి అంటించి నీళ్ళు వాచటానికి ఆమె ఉపక్రమిస్తోంది చెంట్లు పట్టుకుని నేను బయటికి నడిచాను ఇల్లు దాటి నాలుగు అడుగులు వేసాను, రామస్వామి కొట్టని నాశనం చేసాక మూడు నాలుగుసార్లు పల్లాకిపూడి హరిజనుల్లోకి చూపూరి గొల్లలకి గొడవ జరిగాయని చెప్పకున్నాను గొల్లలు స్టేషన్ లో రిపోర్టిచ్చినా ఆ కౌగితం తీసుకోలేదనీ, యెన్స్ పెక్టరు హరిజనుల తరపు మనిషి అనుకున్నారు. గత్యాగత్యా ఏదో రోజున పెద్దదొడవే జరుగుతుందనీ గొల్లలు చేతులు ముడుచుకు కూర్చోరని పెరికిలను కలుపుకొని రాడానికి 'పయ త్తిస్తున్నారనీ మా పూళ్ళో పెద్దరూమరు మొదలయింది పల్లాకిపూడి హరిజనుల మీద ఏదయినా దాడి జరిగినా గొల్లలకి చూపూరి హరిజనులకి మధ్యగల సత్ సంబంధాల దృష్ట్యా ఏమీ కలగజేసుకోరని కూడా మేం నమ్ముతూ వచ్చాం

కానీ మా అభిప్రాయాలు తప్పయ్యాయి నీవు చెరువుగట్టు ఎక్క- నద్దుకుంటూ భాగా దూరంనుంచి ఎవరో వస్తున్నట్టు అలికిడి అయింది. యాదాలాపంగా మాసాను. ప్రవాహంలాసాగి వస్తున్నారు ఎవరూ గట్టిగా మాట్లాడటంలేదు. సన్నగా విసిస్తున్న ఆమాటలు స్పష్టంగా తెలీటంలేదు. నా అంచనా ప్రకారం వెయ్యి మందింటారు. నేనున్న చెరువుగట్టుకి సమీపంలోనే గోపయ్య యిల్లు ఉంది అతను ఊరికి పెద్ద మోతుబరి-గొల్లకుల స్తుడు. అతని యింటిముందు ఆగింది. గుంపు మాస్తూండగానే గబగబా పడి మంది వీధి అరగు ఎక్కారు. ఓ వ్యక్తి తలుపులు తట్టాడు, కొద్ది నిమిషాలలో తలుపులు తెరవబడ్డాయి. అంతలోనే మూసేయడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. ముందు నెలునున్న యిద్దరు ముగ్గురు తలుపు తెరిచిన వ్యక్తిని బలవంతంగా బయటకు లాగారు. రెండు తలుపులూ కార్లా తెరిచారు “ఎంకావాలి?” అంటూ పెడరెక్కలు విరిచిపట్టుకున్న మనుషులని గిజాయించుకుంటూ ఆరుస్తున్న గొంతు గోపయ్యది. అతనిగొంతుకనాకు అంచనా తెలిసింది- రామస్వామి కావాలి ఓ గొంతు పెద్దగా ఆరిచింది. ఎవరిదో నాకు తెలీలేదు. మావూరి గొంతులాలేదు

‘నాకు తెలీదు’ అనేకాబోలు గోపయ్య అంటున్నాడు- అంతలోనే ఆమ్మా అనువుతో కుజాలలో గోపన్న- వాలి పోయాడు. కొందరు అతన్ని జనం మధ్యకు యీడ్చుకు పోయారు జరిగిందే ఏదో నాకు అర్థమయేసరికి భయంతో పక్క పణికిపోయింది. ఏం చేస్తున్నానో తెలీదు, ఎలా పరిగెత్తానో తెలీదు బేలకు అడ్డబతి పరుగెత్తాను- మర్నాడు నేను తిరిగి వచ్చేసరికి- ఊరు స్వరూపమే మారిపోయింది. నిజానికి రామస్వామి ఏనాడో ఊరు దాచేసాడు. అతని ఆచూకీ తెలియవచ్చునన్న ప్రతి గొల్లకులస్తుడికి మరణం తప్పలేదు”

ఈ దొమ్మీలో కీలకపాత్ర వహించినది ఎవరన్నది ప్రధాన ప్రశ్నకాదు. అయితే ప్రభుత్వ విచారణ ఆ దిశగానే జరిగింది. కొందరు వ్యక్తులకు లాగేకొన్ని ప్రభుత్వాలకు కూడా సమస్యలకు పరిష్కారం కాక కప్పివేత మాత్రమే ఆన సరమవుతుంది. అవాంఛనీయ సంఘటనలు జరిగితే వాటి ద్వారా కూడా తమ ప్రాబల్యాల్ని యినుమడింప జేసుకునే ఆలోచనా ధోరణి కొందరికి ఉంటుంది, వారు ప్రభుత్వంలో ఉండటం తటస్థిస్తే ఏ అవాంఛనీయ సంఘటనకూ సరయిన ఆధారం కనిపించకుండా పోతుంది.

“మొత్తం పద్నాలుగు మంది అమ్మాయిలు ఒకే గొడుగులో తలదాచుకున్నారు. అయినా ఒక్కరు కూడా తడవలేదు!”
 “ఎందుకని?”
 “అసలు వస్తలేదు”